

pakkerejsen vil komme til at lide af væsentlige mangler.

I udtrykket 'kan det med sikkerhed forudses' ligger, at arrangøren skal have givet meddelelse om en væsentlig ændring, jf. § 15, eller at der på anden måde skal være en til vished grænsende sandsynlighed for, at arrangøren vil misligholde aftalen væsentligt.

Ved afgørelsen af, om en misligholdelse er væsentlig, må der tages hensyn til forholdets konkrete betydning for kunden og til, om misligholdelsen vil angå et forhold, der normalt har væsentlig betydning for kunder, eller som arrangøren i øvrigt måtte regne med, at den pågældende kunde ville lægge betydelig vægt på.

Som eksempler på væsentlige misligholdelser nævner Pakkerejseudvalget bl.a. ændring af rejsemålet eller transportformen, jf. betænkningen, s. 171.

Kunden har krav på, at pakkerejsen gennemføres til den aftalte pris, medmindre lovens betingelser for prisforhøjelse er opfyldt, jf. lovforslagets § 13. En prisforhøjelse, som ikke har hjemmel i aftalen, vil være en væsentlig misligholdelse.

Ved væsentlighedsbedømmelsen kan der endvidere tages hensyn til, at ophævelse på dette tidspunkt normalt er mindre indgribende over for sælgeren end efter pakkerejsens påbegyndelse, jf. lovforslagets § 20. Vælger kunden at hæve aftalen, betyder det, at arrangøren skal refundere samtlige beløb, der er betalt i henhold til aftalen. Det afgøres efter reglen i lovforslagets § 17, om der tillige skal betales erstatning.

I praksis vil arrangøren ofte kunne tilbyde kunden en tilsvarende erstatningsrejse, og begge parter vil normalt være interesserede i, at sagen løses på den måde. Kunden kan dog også vælge at deltage i en erstatningsrejse af højere eller lavere værdi, hvis arrangøren uden uforholdsmæssige omkostninger eller tab kan tilbyde en sådan.

Bestemmelsen tilsigter at gennemføre direktivets artikel 4, stk. 5 (delvis) og stk. 6, litra a-b, men giver dog kunden en lidt videre beskyttelse, idet kundens beføjelser gælder i alle tilfælde, hvor det kan forudses, at aftalen vil blive misligholdt væsentligt, jf. herved bemærkningerne til lovforslagets § 15.

Bestemmelsen svarer med visse ændringer til § 14, stk. 2, og § 15 i Pakkerejseudvalgets lovudkast.

#### Til § 17

Efter bestemmelsen har kunden som udgangspunkt ret til erstatning for tab, der lides på grund af, at arrangøren aflyser pakkerejsen eller i øvrigt ikke vil kunne opfylde aftalen fuldt ud.

For at kunne få erstatning skal kunden godtgøre, at der er lidt et økonomisk tab, og at tabet skyldes det forhold, at aftalen ikke bliver opfyldt på et eller flere punkter.

Det må antages, at der i praksis typisk vil være tale om overskuelige tab, som har direkte forbindelse med pakkerejsen, f.eks. udgifter til visa, vaccinationer og forsikringer eller til andre ydelser, der er nært forbundet med pakkerejsen, og som ikke kan afbestilles (negativ kontraktsinteresse). Der vil i stedet kunne kræves erstatning for prisforskellen, hvis kunden har været nødt til at købe en tilsvarende, men dyrere erstatningsrejse (positiv opfyldelsesinteresse).

Såvel tabet som størrelsen af tabet skal være påregneligt for arrangøren. Kunden har desuden en almindelig pligt til at søge at begrænse sit tab. Det betyder f.eks., at kunden ikke kan købe en dyrere erstatningsrejse hos en anden arrangør, hvis arrangøren tilbyder kunden en erstatningsrejse af samme art og kvalitet som den aftalte, jf. lovforslagets § 16.

Efter bestemmelsen er arrangøren som udgangspunkt erstatningsansvarlig, uanset om der er noget at bebrejde ham eller nogen, han er ansvarlig for. Arrangøren er således kun ansvarsfri under de særlige omstændigheder, der er anført i nr. 1-4. Betingelserne for ansvarsfrihed skal være opfyldt i forhold både til arrangøren og dennes ansatte samt andre tjenesteydere – herunder formidleren – der har med pakkerejsen at gøre.

Nr. 1 drejer sig alene om aflysning på grund af for få deltagere. Arrangøren er kun ansvarsfri efter denne regel, hvis der i aftalen om køb af pakkerejsen er angivet et mindste antal deltagere eller en mindste belægningsprocent. Endvidere skal arrangøren have givet kunden skriftlig meddelelse om aflysningen inden for en frist, som ligeledes skal være angivet i aftalen. Urimelige aftalevilkår om det nødvendige antal deltagere vil eventuelt kunne tilsidesættes efter aftalelovens § 36.

Nr. 2 drejer sig om tilfælde, hvor der foreligger egen skyld hos kunden.

Nr. 3 drejer sig om tilfælde af force majeure eller lignende, hvor en aflysning eller anden ændring i forhold til aftalen er hidført af en tredjemand, der ikke har noget at gøre med leveringen af de ydelser, som er omfattet af aftalen. Afgørende er, om arrangøren eller nogen, arrangøren er ansvarlig for, ved at være mere omhyggelig kunne have taget højde for den uvedkommende tredjemands handlinger ved aftalens indgåelse eller kunne have forhindret aflysningen/ændringen eller i hvert fald efterfølgende have afværget kundens tab. Det må i den forbindelse være en betingelse for arrangørens ansvarsfrihed, at